

122. sz. Ajánlás

a foglalkoztatáspolitikáról

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1964. június 17-én negyvennyolcadik ülészakára ült össze,

Tekintettel arra, hogy a Philadelphiai Nyilatkozat a Szervezet fontos kötelezettségévé teszi, hogy közreműködjön a világ különböző országaiban, olyan programokban, amelyek alkalmasak, hogy megvalósítsák a teljes foglalkoztatottságot, és növeljék az életszínvonalat és hogy a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának előszava tartalmazza a munkanélküliség elleni harcot és az olyan bér biztosítását, amely megfelelő létfenntartási feltételeket teremt,

Tekintettel továbbá arra, hogy a Philadelphiai Nyilatkozat szövegének megfelelően, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek a feladata az, hogy megvizsgálja és megítélje a foglalkoztatáspolitikára ható gazdasági és pénzügyi politika kihatásait azon alapvető feladat fényében, hogy "minden emberi lénynek, tekintet nélkül fajára, vallására vagy nemére, joga van megvalósítani mind az anyagi jólétét, mind a szellemi fejlődését az egyenlő lehetőségek, gazdasági biztonság, a szabadság és az emberi méltóság feltételei között", és

Figyelembe véve, hogy az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata előírja azt, hogy "minden embernek joga van a munkához, a munka szabad megválasztásához, a munka egyenlő és kielégítő feltételeihez és a munkanélküliség elleni védelemhez" és

Szem előtt tartva az érvényben lévő és foglalkoztatáspolitikával közvetlenül kapcsolatban álló nemzetközi munkaügyi Egyezmények és Ajánlások és különösképpen a foglalkoztatási szolgálatról szóló 1948. évi Egyezmény és Ajánlás, A pályaválasztási tanácsadásról szóló 1949. évi Ajánlás, a szakképzésről szóló 1962. évi Ajánlás és a megkülönböztetésről (munka és foglalkozás) szóló 1958. évi Egyezmény és Ajánlás szövegét, és

Tekintve, hogy ezeket az okmányokat egy, a gazdasági bővülést célzó nemzetközi program szélesebb kereteibe kell beilleszteni, egy olyan gazdasági növekedés programjába, melynek alapja a teljes produktív és szabadon választott foglalkoztatás,

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a foglalkoztatáspolitikáról, - amely kérdés az ülészak napirendjének nyolcadik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Ajánlásként adja közre,

a mai napon, 1964. július 9-én, elfogadja az alábbi Ajánlást, amely „A foglalkoztatáspolitikáról szóló 1964. évi Ajánlás” néven idézhető:

I. A FOGLALKOZTATÁSPOLITIKA CÉLJAI

1. (1) A gazdasági növekedés és fejlődés ösztönzése, az életszínvonal emelése, a munkaerő szükségletek kielégítése és a munkanélküliség az alulfoglalkoztatottság leküzdése

érdekében minden tagállam fő célkitűzésként alakítson ki és hajtson végre olyan aktív politikát, amelynek célja előmozdítani a teljes, produktív és szabadon választott foglalkoztatottságot.

(2) Az említett politika célja annak biztosítása legyen, hogy

- (a) minden munkára képes és állást kereső személy számára legyen munkaalkalom;
- (b) ez a munka a lehető legtermelékenyebb legyen;
- (c) lehetőség nyíljon a munka szabad megválasztására, és minden munkavállalónak a lehető legteljesebb lehetősége legyen az olyan munkára történő jelentkezésre, illetve az olyan munka során megvalósuló képzésre, képzettségének és adottságainak felhasználására, amely munka számára megfelelő, tekintet nélkül fajára, színére, nemére, vallására, politikai meggyőződésére, nemzeti vagy társadalmi származására.

3. Az említett politika kellőképpen vegye figyelembe a gazdasági fejlettség szintjét és állapotát, valamint a foglalkoztatási célkitűzések és az egyéb gazdasági és szociális célkitűzések közötti kölcsönös kapcsolatot, és ezt a politikát olyan módszerekkel kell megvalósítani, amelyek megfelelnek a nemzeti feltételeknek és gyakorlatnak.

II. A FOGLALKOZTATÁSPOLITIKA ÁLTALÁNOS ELVEI

2. A foglalkoztatáspolitikai céljait szabatosan és közérthetően kell meghatározni, ahol lehetséges, a gazdasági növekedés és foglalkoztatottság mennyiségi feladatainak formájában.

3. Tanácskozni kell a munkaadók és a munkavállalók képviselőivel és ezek szervezeteivel a foglalkoztatottságot és az emberi adottságok felhasználását célzó politikák kialakításánál és keresni kell a velük való együttműködési lehetőséget az ilyen politika megvalósításánál. A konzultációról (Ágazati és országos) szóló 1960. évi Ajánlás szellemében.

4. (1) A foglalkoztatáspolitikát a munkaerő, a foglalkoztatottság, a munkanélküliség és az alulfoglalkoztatottság jelenlegi és jövőbeni méretére és megoszlására vonatkozó elemző tanulmányokra kell alapozni.

(2) Megfelelő eszközöket kell biztosítani a statisztikai adatok gyűjtéséhez annak érdekében, hogy előkészítsék az elemző tanulmányokat, és, hogy az eredményeket nyilvánosságra hozzák.

5. (1) Minden tagállamnak fel kell ismernie a termelési eszközök létrehozásának és az emberi adottságok teljes kifejlesztésének fontosságát, pl. a nevelésen keresztül a pályaválasztási tanácsadás és szakmai képzés által, az egészségügyi és lakásgazdálkodási szolgáltatásokon keresztül és fel kell mutatnia és fenn kell tartania az ezen különböző célokat szolgáló kiadások megfelelő egyensúlyát.

(2) Minden tagállamnak megfelelő intézkedéseket kell hozni, hogy támogassák a munkavállalókat, beleértve az aktív népességhez újjólag csatlakozó fiatalokat és más személyeket abban, hogy alkalmas és termelékeny foglalkozást találjanak és, hogy alkalmazkodjanak a gazdasági élet változó szükségleteihez.

(3) A jelen albekezdés alkalmazása során különösképpen figyelembe kell venni a pályaválasztási tanácsadással szembeni 1949. évi Ajánlást, a szakképzésről szóló 1962. évi Ajánlást és a foglalkoztatási szolgálatról szóló 1948. évi Egyezményt és Ajánlást.

6.(1) A foglalkoztatáspolitikát össze kell egyeztetni az általános gazdasági és szociális politikával és ennek keretében kell megvalósítani, beleértve a gazdasági tervezést vagy programozást azon országokban, ahol a politika eszközeként ezeket alkalmazzák.

(2) Minden tagállam, figyelemmel a munkaadók és munkavállalók és ezek szervezeteinek bizonyos érintett területein fennálló önrendelkezési jogára és felelősségére, és velük tanácskozva vizsgálja meg a foglalkoztatáspolitikai intézkedései és más lényeges határozatok közötti kapcsolatot a gazdasági és a szociális politika körében annak érdekében, hogy ezek egymást kölcsönösen erősítsék.

7.(1) Ott, ahol olyan személyek állnak rendelkezésre vagy keresnek munkát, akik számára előreláthatólag nem biztosítható munkaalkalom ésszerűen rövid időn belül, a Kormány vizsgálja meg és egy nyilatkozatban fejtse ki, hogy miképpen elégítik ki ezen személyek szükségletét.

(2) Minden tagállam a gazdasági fejlettség színvonala és a rendelkezésre álló források által megengedett legteljesebb mértékben fogadjon el olyan intézkedéseket, amelyek figyelembe veszik a jelen Ajánlás 5. bekezdését és a társadalmi biztonság területén fennálló nemzetközi normákat annak érdekében, hogy támogassák a munkanélküli vagy alulfoglalkoztatott személyeket, a munkanélküliség minden időszakában, hogy kielégíthessék saját és eltartottaik lényeges szükségleteit, és hogy alkalmassá váljanak a más hasznos foglalkoztatottság lehetőségeihez.

III.A FOGLALKOZTATÁSPOLITIKA ÁLTALÁNOS ÉS CÉLZOTT INTÉZKEDÉSEI

Általános megfontolások

8. A gazdasági tevékenység hullámlásának, a szerkezeti változások, valamint különösképpen a gazdasági tevékenységek elégtelen szintjének tulajdonítható foglalkoztatási problémákat a következő eszközökkel kell szabályozni:

- (a) gazdaságpolitika általános intézkedéseivel, és
- (a) az egyes munkavállalók, vagy a munkavállalók bizonyos kategóriái foglalkoztatásával közvetlenül összefüggő kiemelt rendelkezésekkel.

9. A megfelelő intézkedések kiválasztását és azok időzítését a munkanélküliség okainak gondos tanulmányozására kell alapozni annak érdekében, hogy meg lehessen különböztetni a különböző típusokat.

Általános intézkedések: hosszútávon

10. Az általános gazdaságpolitikát úgy kell kialakítani, hogy támogassa a stabilitás megfelelő fokával rendelkező, állandóan bővülő gazdaságot, amely a lehető legjobb körülményeket hozza létre a foglalkoztatáspolitikai kiemelt rendelkezéseinek sikeres alkalmazása érdekében.

Általános intézkedések: rövidtávon

11.(1) A rövidtávú intézkedéseket úgy kell kidolgozni és alkalmazni, hogy megakadályozzák az olyan általános munkanélküliség vagy alulfoglalkoztatottság létrejöttét, amely kapcsolódik a gazdasági tevékenység elégtelen szintjéhez, valamint, hogy ellensúlyozzák a munkaerőpiacon fennálló egyensúlyhiánnyal párosuló inflációs nyomást. Olyan időpontokban, amikor ezen feltételek fennállnak vagy létrejöttekkel fenyegetnek, intézkedést kell tenni annak érdekében, hogy növeljék vagy ahol szükséges, csökkentsék a személyi fogyasztást, magánberuházást és az állami folyó- vagy beruházási kiadásokat.

(2) Tekintettel a hanyatlás, az infláció vagy más egyensúlytalan állapotok elleni intézkedések időzítésének a fontosságára, összhangban a belső alkotmányos joggal, a kormányokat fel kell ruházni olyan joggal, hogy bevezessenek vagy módosítsanak ilyen intézkedéseket rövid határidőre vonatkoztatva.

Célzott intézkedések

12. Intézkedéseket kell kidolgozni és alkalmazni a foglalkoztatásban felmerülő idény jellegű ingadozások kiegyenlítésére. Nevezetesen megfelelő lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy egyenletesebben kiterjesszék az egész évben a keresletet a szezonális munkaterületeken foglalkoztatott munkavállalók termékei és szolgáltatásai iránt vagy hozzanak létre ilyen munkavállalók részére kiegészítő munkalehetőségeket.

13.(1) Intézkedéseket kell kidolgozni és alkalmazni annak érdekében, hogy megakadályozzák a szerkezeti változásokból eredő munkanélküliség vagy alulfoglalkoztatottság megjelenését és növekedését, és hogy támogassák és megkönnyítsék a termelésnek és a foglalkoztatásnak az ilyen változásokhoz való idomulását.

(2) A jelen Ajánlás rendelkezéseinek értelmében az a meghatározás, hogy "szerkezeti változás" olya hosszúlejáratú és lényeges változást jelent, amely a következő elemeket tartalmazza: változások a keresletben, új kínálati források megjelenése, melyek származhatnak belső vagy külső (magában foglalva olyan országok termékkínálatát, amelyek alacsonyabb termelési költséggel dolgoznak) lehetőségekből, vagy új termelési technikából, vagy a munkaerő volumenében bekövetkező változások.

(3) A szerkezeti változásokhoz való idomulást célzó intézkedések kettős célja az legyen, hogy:

- (a) a legnagyobb előnyt nyerjék a gazdasági és műszaki haladásból,
- (b) megvédjék a pénzügyi és más nehézségektől azokat a csoportokat és személyeket, akiknek foglalkoztatását a szerkezeti változások érintik

14.(1) Ebből a célból és hogy elkerüljék az állásüresedések késedelmes betöltésével együtt járó termelési veszteséget, a tagállamok hozzanak létre és pénzügyileg megfelelően támogassanak olyan programokat, amelyek lehetővé teszik a munkavállalók számára, hogy találjanak új munkaalkalmakat és ezekhez alkalmazkodjanak.

(2) Az ilyen programok különösen is foglalják magukba:

- (a) A hatékony munkaközvetítő szolgálat szervezését, figyelembe véve a foglalkoztatási szolgálatról szóló 1948. évi Ajánlás és Egyezmény rendelkezéseit.
- (b) Azon képzési és átképzési lehetőségek támogatását vagy ösztönzését, amelyeknek az a célja, hogy lehetővé tegyék a munkavállalók számára a fejlődő szakmákban való tartós

foglalkoztatáshoz szükséges minősítés megszerzését, figyelembe véve a szakképzésről szóló 1962. évi Ajánlás rendelkezéseit,

- (c) A lakásgazdálkodási politika foglalkoztatáspolitikával való összehangolását oly módon, hogy gondoskodjanak megfelelő lakások és kommunális létesítmények létrehozásáról olyan helyeken, ahol munkaalkalmak vannak, és a munkavállalók költségére vagy közalapról, nyújtsanak munkavállalók és eltartottjaik részére költözködési segítyt.

15. Kiemelt elsőbbséget kell biztosítani olyan intézkedéseknek, melyeknek az a célja, hogy orvosolják a fiatalok komoly és néhány országban növekvő munkanélküliségnek problémáját. A fiatalokat érintő azon intézkedések során, melyeket a foglalkoztatási szolgálatról szóló 1948. évi Egyezmény és Ajánlás, a pályaválasztási tanácsadásról szóló 1949. évi Ajánlás és a Szakképzésről szóló 1962. évi Ajánlás tűzött ki, teljes mértékben figyelembe kell venni a szerkezeti változás irányait úgy, hogy biztosítsák a fiatalokban rejlő lehetőségek felhasználását, és fejlesztését a gazdaság változó szükségletével kapcsolatosan.

16. Erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében, hogy kielégítsék azon személyek kategóriáinak különleges igényeit, akik a szerkezeti változásból vagy más okból eredően különleges nehézségekkel néznek szembe, mint pl. az idősebb munkavállalók, csökkent munkaképességű személyek és más olyan munkavállalók, akik számára különösen nehéz lakhelyük vagy szakmájuk megváltoztatása.

17. Különös figyelmet kell szentelni az elmaradott területek vagy olyan területek foglalkoztatási és jövedelmi szükségleteire, ahol a szerkezeti változások a munkavállalók nagy számára hatnak ki, annak érdekében, hogy az egész országban létrehozzák a gazdasági tevékenységnek jobb egyensúlyát, és így biztosítsák az összes források termelékeny felhasználását.

18. (1) Amikor rendkívüli mérvű szerkezeti változások következnek be, akkor a jelen Ajánlás 13-tól a 17-ig terjedő bekezdéseiben írt intézkedéseken túlmenően szükségessé válhat, hogy olyan intézkedéseket is hozzanak, melyeknek célja, hogy elkerüljék a nagyarányú és váratlan aránytalanságokat, és, hogy a változás vagy a változások hatását meghatározott időszakra terjesszék ki.

(2) Ilyen esetekben a kormányok tanácskozva az érintettekkel, haladék nélkül vizsgálják meg a legjobb időleges és kivételes természetű eszközöket annak érdekében, hogy megkönnyítsék az érintett iparágak szerkezeti változásokhoz való alkalmazkodását és ennek megfelelő intézkedéseket hozzanak.

19. Megfelelő szervezetet kell létrehozni annak érdekében, hogy ösztönözzék és megkönnyítsék a termelés és a foglalkoztatás szerkezeti változásokhoz való idomulását, mely szervezet számára világosan meghatározandók felelősségeik a jelen Ajánlás 13-18. bekezdéseiben érintett területeken.

20. (1) A foglalkoztatáspolitikának figyelembe kell vennie azt az általános tapasztalatot, hogy - a műszaki haladás és a növekvő termelékenység által - lehetőség kínálkozik a több szabadidőre és a nevelési tevékenység fokozására.

(2) Erőfeszítéseket kell tenni, hogy előnyösen használják fel ezeket a lehetőségeket a belső feltételeknek és gyakorlatnak megfelelő módszerekkel és olyan módszerekkel, amelyek megfelelnek a minden egyes iparágban meglévő feltételeknek; ezek a módszerek foglalják magukba:

- (a) munkaidő csökkentését a bérek csökkentése nélkül a munkaidő csökkentéséről szóló 1962. évi Ajánlás keretében,
- (b) hosszabb fizetett szabadságot,

- (c) fejlettebb neveléssel és képzéssel párosult foglalkoztatás alsó korhatárának növelését.

III. A GAZDASÁGI FEJLETLENSÉGGEL KAPCSOLATOS FOGLALKOZTATÁSI PROBLÉMÁK

Beruházási és jövedelmi politika

21. A fejlődő országokban a foglalkoztatáspolitikát legyenne lényeges eleme a nemzeti jövedelem növekedését és méltányos elosztását támogató politikának.

22. Tekintettel a foglalkoztatottság, a beruházás és a termelés növekedésének gyors elérésére, a tagállamok keressék a munkaadók és munkavállalók és ezek szervezetei nézeteit, és aktív részvételét a szociálpolitika különböző szempontjainak és a nemzeti gazdaság fejlesztését célzó politika kidolgozásában és alkalmazásában, összhangban a konzultációkról (ágazati és országos) szóló 1960. évi Ajánlással.

23.(1) Olyan országokban, ahol a foglalkoztatási lehetőségek hiánya tökehiánnyal párosul, minden megfelelő intézkedést meg kell hozni annak érdekében, hogy kiterjesszék a hazai takarékoskodást és hogy ösztönözzék a nemzetközi szervektől és más országoktól származó pénzügyi források beáramlását azzal a céllal, hogy növeljék a termelő beruházásokat, a fogadó országok gazdasági függetlenségének és nemzeti szuverenitásának megsértése nélkül.

(2) Annak érdekében, hogy ezen országok számára rendelkezésre álló forrásokat ésszerűen felhasználják és a lehetőségekhez képest növeljék a foglalkoztatottságot, ezen országok számára kívánatosnak mutatkozik, hogy a beruházásaikat és fejlődésüket célzó erőfeszítéseket összhangba hozzák azon más országok ilyenirányú erőfeszítéseivel, amelyek főleg az azonos területen helyezkednek el.

Az ipari foglalkoztatottság előmozdítása

24.(1) A tagállamoknak figyelembe kell venniük azon állami vagy magánipari létesítmények iránt mutatkozó kiemelkedő szükségletet, amelyek a rendelkezésre álló nyersanyagokat és energiát használják fel, amely megfelel a hazai és külföldi piacok szükséglete változó formájának és amely felhasználja a megfelelő kutatásokat és a modern technikát annak érdekében, hogy hosszú távlatra létrehozzon pótlólagos foglalkoztatási lehetőségeket.

(2) A tagállamok tegyenek meg minden erőfeszítést annak érdekében, hogy az ipari fejlettségnek olyan szintjét éri el, amely biztosítja kiegyensúlyozott gazdaság keretében a helyi munkaerő felhasználásával készült késztermékek termelésének maximális gazdaságosságát.

(3) Különös figyelmet kell szentelni az olyan intézkedéseknek, amelyek elősegítik a hatékony és alacsony költségű termelést, a gazdaság változatossá tételét és a kiegyensúlyozott regionális gazdasági fejlődést.

25. A modern ipari fejlődés elősegítésén túlmenően a tagállamok kutassák fel a bővülő foglalkoztatás lehetőségét, a technikai követelmények függvényében:

- (a) azáltal, hogy szervezik és támogatják a munkaigényes áruféleségek és szolgáltatások termelését,
- (b) azáltal, hogy támogatják a nagyobb munkaigényű technikákat olyan körülmények között, ahol ez megteremti a rendelkezésre álló források hatékonyabb felhasználását.

26. Intézkedéseket kell hozni a következők érdekében:

- (a) megkönnyíteni a létező ipari kapacitás teljesebb kihasználását olyan mértékben, amely összeegyeztethető a hazai és nemzetközi piacok követelményeivel, pl. úgy, hogy létrehozzák a többműszakos rendszerek fokozottabb bevezetését, kellőképpen figyelembe véve az éjjeli műszakban dolgozó munkavállalók kényelméről való gondoskodást, továbbá figyelembe véve annak szükségességét, hogy megfelelő számban képezzenek ki olyan törzsgárdát, amely lehetővé teszi a többműszakos rendszer hatékony működését,
- (b) létrehozni kézműipart és kisipart és támogatni őket abban, hogy úgy tudjanak alkalmazkodni a piac fejlődéséhez és a műszaki haladáshoz, hogy képesek legyenek növekvő foglalkoztatottságról gondoskodni anélkül, hogy függjenek olyan védőintézkedésektől vagy különleges előjogoktól, amelyek megakadályoznák a gazdasági fejlődést; ebből a célból támogatni kell a szövetkezetek létesítését, és erőfeszítéseket kell tenni, hogy olyan kapcsolatot hozzanak létre a kisipar és a nagyipar között, hogy azok kiegészítsék egymást és törekedjenek arra, hogy új fogyasztókat találjanak az ipari termékek részére.

A vidéki foglalkoztatás előmozdítása

27. (1) A koordinált nemzeti politika keretén belül azon országok, melyekben nagyarányú vidéki alulfoglalkoztatottság esete áll fenn, külön hangsúlyt fektessenek egy olyan szélesben megalapozott programra, amely elősegíti a produktív foglalkoztatást a vidéki szektorban olyan szerkezeti és technikai intézkedések kombinációjával, amely a lehetőségekhez képest támaszkodik az érintett személyek erőfeszítéseire. Az ilyen programnak a falusi alulfoglalkoztatottság területi elosztásának, elterjedtségének és természetének megfelelő tanulmányozásán kell alapulnia.

(2) A fő célok azok legyenek, hogy létrehozzák az ösztönzőket a vidéki fejlődésben felhasználandó, a helyi munkaerő teljesebb kihasználása szempontjából kedvező szociális feltételeket és hogy megjavítsák a termelés minőségét és a termelékenységet. A helyi feltételeknek megfelelő eszközöket kell meghatározni, ahol lehetséges, megfelelő kutatással és a többcélú kísérleti vállalkozások ösztönzésével.

(3) Különös figyelmet kell szentelni azon szükségletnek, hogy támogassák a mezőgazdaságban és az állattenyésztésben a produktív foglalkoztatás lehetőségeit.

(4) A vidéki szektorban való produktív foglalkoztatás fejlesztését célzó strukturális intézkedések foglalják magukba az ország szükségleteivel összhangban álló agrár reformokat, melyek magukba foglalják a földreformot és a földbérlés rendezését, a földadó módszereinek reformját, a hitellehetőségek kiszélesítését, a tőkéletesített áruforgalmi lehetőségek fejlesztését és a termelő és áruforgalmazó szövetkezetek szervezésének támogatását.

Népesség növekedése

28. Azon országok, melyekben a népesség gyorsan növekszik és különösen azok, melyekben a népesség már erős nyomást jelent a gazdasági életre, tanulmányozzák azon gazdasági, szociális és népesedési tényezőket, amelyek kihatnak a népesség növekedésére, olyan céllal, hogy elfogadjanak olyan gazdasági és szociális irányelveket, melyek jobb egyensúlyt hoznak létre a foglalkoztatási lehetőségek növekedése és a munkaerő növekedése között.

V. A MUNKAADÓK ÉS A MUNKAVÁLLALÓK ÉS SZERVEZETEIK TEVÉKENYSÉGE

29. (1) Az állami- és a magánszektor munkaadói és munkavállalói és ezek szervezetei hozzanak létre minden lehetséges intézkedést arra nézve, hogy támogassák a teljes, hatékony és szabadon választott foglalkoztatás létrehozását és fenntartását.

(2) Nevezetesen:

- (a) tanácskozzanak egymással és amennyire szükséges, az illetékes állami hatóságokkal, munkaközvetítő szervekkel vagy hasonló szervezetekkel jó előre, amennyire lehet, azzal a céllal, hogy kidolgozzák a foglalkoztatási helyzetben felmerülő változásokhoz való olyan igazodást, amely kölcsönösen kielégítő,
- (b) tanulmányozzák a technikai előrehaladást, a népgazdasági és foglalkoztatási helyzet fejlődési irányait, és, amennyiben szükséges, kellő időben javasoljanak olyan rendszabályokat, amelyeket a kormányok és állami- és magánvállalatok fogadhatnak, amely rendszabályok megvédhetik a munkavállalók foglalkoztatási biztonságát és lehetőségeit a közösség érdekében,
- (c) járuljanak hozzá ahhoz, hogy jobban megértsék a gazdasági hátteret, a speciális foglalkozásokban, iparágakban vagy területeken felmerülő foglalkoztatási lehetőségek változásainak okait, és a munkaerő földrajzi és szakmai mobilitásának szükségességét,
- (d) igyekezzenek létrehozni olyan körülményeket, amelyek anélkül, hogy hátrányosan befolyásolnák a szervezkedési szabadságot, a gazdasági függetlenséget vagy nemzeti szuverenitást, elősegítik mind a hazai, mind a külföldi forrásokból származó beruházások növekedését, amelyek kedvezően hatnak ki az ország gazdasági fejlődésére,
- (e) gondoskodjanak olyan lehetőségek kialakításáról, mint a pénzügyi haszonnal járó képzés és átképzés,
- (f) mozdítsák elő az olyan bér-, szociális előnyöket nyújtó és árpolitikákat, amelyek összhangban állnak a teljes foglalkoztatottsággal, a gazdasági növekedéssel, a jobb életszínvonal és a pénzügyi stabilitás céljaival anélkül, hogy veszélyeztetnék a munkaadók és munkavállalók és ezek szervezeteinek törvényes célkitűzéseit,
- (g) tartsák tiszteletben az egyenlő lehetőségek és a foglalkoztatási és foglalkozási bánásmód elvét, figyelembe véve a megkülönböztetésről (munka és foglalkozás) szóló 1958. évi Egyezmény és Ajánlás rendelkezéseit.

(3) Tanácskozva és együttműködve, amennyire indokolt, a munkavállalók szervezeteivel és/vagy a munkavállalók képviselőivel vállalati szinten, és tekintettel a belső gazdasági és szociális feltételekre, a vállalatok hozzanak intézkedéseket annak érdekében, hogy megakadályozzák a munkanélküliséget, hogy segítsék a munkavállalókat abban, hogy új munkaalkalmat találjanak, hogy növeljék a rendelkezésre álló munkaalkalmak számát, és,

hogy minimálisra csökkentsék a munkanélküliség következményét; ezen intézkedések foglalják magukba:

- (a) a vállalaton belüli más munkakörbe való átképzést,
- (b) a vállalaton belüli áthelyezéseket,
- (c) gondos vizsgálatát azon akadályoknak, amelyek gátolják a többműszakos munkarendszer kiterjesztését és megfelelő intézkedéseket ezen akadályok leküzdésére,
- (d) a lehető legkorábbi értesítést azon munkavállalók részére, akiknek foglalkoztatása rövidesen megszűnik, megfelelő értesítést az állami hatóságoknak, és bizonyos jövedelemvédelmi formát azon munkavállalók számára, akiknek munkaviszonya lejárt, figyelembe véve a Munkaviszony megszűnéséről szóló 1963. évi Ajánlás rendelkezéseit.

VI. A FOGLALKOZTATÁSPOLITIKA CÉLJAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁT ELŐSEGÍTŐ NEMZETKÖZI TEVÉKENYSÉG

30. A tagállamok és amennyire ez szükséges, kormányközi és más nemzetközi szervezetek segítségével működjenek együtt olyan nemzetközi tevékenységben, amelynek célja, hogy elősegítse a foglalkoztatáspolitikai céljainak megvalósítását, és belső gazdaságpolitikájukban törekedjenek arra, hogy elkerüljenek olyan intézkedéseket, amelyek károsan hatnak ki a más országok - beleértve a fejlődő országok - foglalkoztatási helyzetére és általános gazdasági szilárdságára.

31. A tagállamok működjenek közre minden olyan erőfeszítésben, melynek célja a nemzetközi kereskedelem kiszélesítése, mint eszköz, amely alkalmas a foglalkoztatási lehetőségek kiterjesztésére és a gazdasági növekedés támogatására.

Nevezetesen, foganatosítsanak minden lehetséges intézkedést annak érdekében, hogy megszüntessék a kedvezőtlen kihatásokat a foglalkoztatási szintre, a nemzetközi kereskedelmi mutatók ingadozására, a fizetési mérlegre és likviditási problémákra.

32 (1) Az ipari országok gazdaságpolitikáiban, amely magába foglalja a gazdasági együttműködésre és bővülő keresletre vonatkozó politikát is, vegyék figyelembe a más országok és különösen a fejlődő ország növekvő foglalkoztatásának szükségességét.

(2) Amilyen gyorsan csak körülményeik megengedik, hozzanak intézkedéseket azon növekvő import termékek elhelyezésére (készáru, feldolgozott áru és félkész termék, valamint nyersanyagok), melyeket a fejlődő országok gazdaságosan tudnak termelni, így elősegítve a kölcsönös kereskedelmet, és az exportra szánt cikkek termelése által a növekvő foglalkoztatást.

33. Meg kell könnyíteni a munkaalkalmat kereső munkavállalók nemzetközi migrációját, amely összhangban áll a kivándorlási vagy bevándorlási országok gazdasági szükségleteivel, beleértve a munkaerő-vándorlást a fejlődő országokból az ipari országokba, figyelembe véve a munkaerő-vándorlásról szóló módosított 1949. évi Egyezmény és Ajánlás és az egyenlő bánásmódról (társadalombiztosítás) szóló 1962. évi Egyezmény rendelkezéseit.

34. (1) A többoldalú és kétoldalú nemzetközi technikai együttműködésben különös figyelmet kell szentelni az aktív foglalkoztatáspolitikák fejlesztését célzó szükségletre.

(2) E célból, az ilyen együttműködés foglalja magában:

- (a) tanácsadást a foglalkoztatáspolitikai és a munkaerőpiac szervezésének tekintetében, mely az általános fejlesztés tervezésének és programozásának alapvető elemét képezi
- (b) együttműködést a helyi képzett munkaerő képzésében, magában foglalva a műszaki és vezető szakértők képzését.

(3) A képzést célzó technikai együttműködési programok irányuljanak arra, hogy a fejlődő országok részére biztosítsanak megfelelő képzési lehetőségeket országon vagy régióon belül. Ezen programok ugyancsak gondoskodjanak megfelelő felszerelésről való ellátásról. Mint kiegészítő intézkedés, ugyancsak gondoskodni kell a fejlődő országok állampolgárainak képzéséről az ipari országokban.

(4) A tagállamok tegyenek meg minden erőfeszítést annak érdekében, hogy megkönnyítsék az olyan magasan képzett szakértők megfelelő időszakokra való kiküldését a fejlődő országokban végzendő munkára, akik akár állami, akár nem állami alkalmazásban állnak a foglalkoztatáspolitikai különböző területein. Az ilyen erőfeszítéseknek magukban kell foglalni olyan rendelkezéseket is, amelyek az érintett szakértők számára az ilyen kiküldetést vonzóvá teszik.

(5) A technikai együttműködési programok előkészítésében és megvalósításában gondoskodni kell az érintett országokban a munkaadók és a munkavállalók szervezeteinek aktív részvételéről.

35. A tagállamok támogassák a technológiai eljárások nemzetközi cseréjét azzal a céllal, hogy növeljék a termelékenységet és a foglalkoztatást olyan eszközökkel, mint a védett eljárások kiszolgáltatása és más ipari együttműködési formák.

36. A külföldi tulajdonban lévő vállalatok munkaerő igényüket úgy elégítsék ki, hogy helyi munkaerőt alkalmazzanak és képezzenek ki, beleértve a vezetőket és az ellenőrző személyzetet is.

37. Intézkedéseket kell hozni, ahol szükséges regionális alapon országok, de különösképpen a fejlődő országok foglalkoztatáspolitikai tapasztalatainak kicserélésére és időszakos megvitatására, amennyire szükséges, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal segítségével.

VII. A VÉGREHAJTÁSI MÓDSZEREKRE VONATKOZÓ JAVASLATOK

38. A jelen Ajánlás rendelkezéseinek végrehajtása során a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden tagállamát és az érintett munkaadók és munkavállalók szervezeteit vezéreljék, olyan mértékben, amennyire lehetséges és kívánatos, azok a javaslatok, melyek a végrehajtási módszerekre vonatkozóan a Függetlenségben szerepelnek.

FÜGGELÉK

VÉGREHAJTÁSI MÓDSZEREKRE VONATKOZÓ JAVASLATOK

I. FOGLALKOZTATÁSPOLITIKA ÁLTALÁNOS ÉS CÉLZOTT INTÉZKEDÉSEI

1. (1) Minden tagállam:

- (a) végezzen folyamatos tanulmányokat a munkaerő megoszlására és volumenére, a munkanélküliség, az alulfoglalkoztatottság és az ezeken belüli irányzatok természetére és kiterjedésére vonatkozóan, magában foglalva, ahol lehetséges, a következők vizsgálatát.
  - (i) A munkaerő megoszlását életkor, nem, foglalkozási csoport, szakképzettség, régiók és gazdasági szektorok szerint; mindezeknek a jövőben várható irányait; a népességi tényezők kihatásait, különösképpen a gyors népességi növekedést mutató fejlődő országokban és az ilyen irányzatokra ható technológiai változást;
  - (ii) A jelenleg és a jövőben különböző időpontokban feltételezhetően rendelkezésre álló különböző gazdasági szektorok, területek és foglalkozási csoportok produktív foglalkoztatási volumenét, figyelembe véve a keresletben és a termelékenységben tervezett változásokat,
- (b) tegyen hatékony erőfeszítéseket annak érdekében, hogy bővítsék az ilyen tanulmányok szempontjából szükséges statisztikai adatok körét, különösképpen a népszámlálás és a reprezentatív megfigyelések segítségével,
- (c) vegyenek részt és támogassák a gazdasági tevékenység jelenlegi mutatói elemzésének és mind a belföldi és külföldi különböző ipari szektorok, új műszaki fejlődése irányainak gyűjtését különösen, ami az automatizálásra vonatkozik, többek között olyan céllal, hogy elválasszák egymástól a rövidlejárátú és a hosszúlejárátú szerkezeti változásokat,
- (d) tegyenek a foglalkoztatásra, az alulfoglalkoztatásra, valamint munkanélküliségre vonatkozóan megfelelően előre és megfelelő részletességgel olyan rövidlejárátú becsléseket, amelyek alapján alapról tudnak gondoskodni olyan gyors intézkedést illetően, melynek célja megakadályozni vagy orvosolni a munkaerőhiányt, vagy a munkanélküliséget,
- (e) készítsen és készíttessen tanulmányokat más országok foglalkoztatáspolitikai módszereiről és eredményeiről.

(2) A tagállamok tegyenek erőfeszítéseket annak érdekében, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal vagy más szervezet által készített, a foglalkoztatási helyzetről szóló tanulmányok eredményeit ismertessék azokkal, akik a kollektív tárgyalásokért, ide értve az automatizálás hatásáról szóló vizsgálatokat is.

2. A foglalkoztatáspolitikai szociális céljainak megvalósítása megkívánja a foglalkoztatáspolitikának más gazdasági és szociális intézkedésekkel való összehangolását, amelyek kihatnak:

- (a) a beruházásra, a termelésre és a gazdasági növekedésre,
- (b) a jövedelmek növekedésére és elosztására,
- (c) a társadalombiztosításra,
- (d) az adó- és pénzügyi politikára, magában foglalva az inflációellenes és devizapolitikákat is,
- (e) az áruk, a tőke és a munkaerő országok közötti szabadabb mozgásának megkönnyítésére.

3. A foglalkoztatás és a termelés szilárdsága támogatásának szempontjából figyelembe kell venni azt a lehetőséget, hogy nagyobb hangsúly helyezhető olyan költségvetési vagy kvázi-költségvetési intézkedésekre, melyek arra irányulnak, hogy automatikus stabilizáló hatást fejtsenek ki, és, hogy fenntartsák a fogyasztói jövedelmek és a beruházások kielégítő szintjét.

4. A foglalkoztatás stabilizálására hivatott intézkedések továbbá magukba foglalhatnak:

- (a) költségvetési intézkedéseket az adókulcsok és beruházási kiadások tekintetében,
- (b) a gazdasági tevékenység ösztönzését vagy lassítását, a pénzügyi politika megfelelő intézkedéseivel,
- (c) alapvető természetű állami beruházások vagy közművek, mint pl. utak, vasutak, kikötők, iskolák, szakképzési központok és kórházak növekvő vagy csökkenő költségeit; a tagállamok a magas foglalkoztatási szint időszakában dolgozzanak ki egy sor hasznos, de elhalasztható állami beruházást, melyeknek terveit a visszaesés időszakaiban lehet megvalósítani.
- (d) olyan konkrét intézkedéseket, mint pl. fokozott állami megrendelések olyan iparágaknál, ahol a visszaesés a tevékenységi színvonal időleges hanyatlásának veszélyét eredményezheti.

5. Az idényjellegű ingadozásokat a foglalkoztatásban kiegyenlítő intézkedések magukban foglalhatják:

- (a) olyan új módszerek alkalmazását, amelyek lehetővé teszik, hogy olyan körülmények között végezzék a munkát, amely egyébként ezen módszerek nélkül megvalósíthatatlan lenne,
- (b) az idényjellegű foglalkozásokban alkalmazott munkavállalók kiképzését kiegészítő szakmára,
- (c) az idényjellegű munkanélküliség vagy alulfoglalkoztatottság elhárításának tervezését; különös figyelmet kell szentelni az építkezési munkákban érdekelt különböző hatóságok és magánvállalatok tevékenységének összehangolására úgy, hogy biztosítsák a munkavállalók foglalkoztatási szükségleteinek kielégítését célzó tevékenység folyamatosságát.

6. (1) Az illetékes hatóság állapítsa meg a szerkezeti változások következtében a jelen Ajánlás 16. bekezdésében említett személyek csoportjai által tapasztalt különleges nehézségek természetét, és javasoljon megfelelő intézkedéseket.

(2) Speciális intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy ezen csoportoknak megfelelő munkát kapjanak, és nehézségeik enyhüljenek.

(3) Olyan esetekben, amikor idősebb vagy csökkent munkaképességű munkavállalók nagy nehézségekkel néznek szembe a szerkezeti változásokhoz való alkalmazkodásban, az ilyen munkavállalók számára megfelelő juttatásokról kell gondoskodni a társadalombiztosítási rendszer keretén belül magában foglalva, ahol szükséges, a nyugdíjat is olyan életkorban, amely egyébként még alatta van az előírtak.

7. (1) Amikor a szerkezeti változások egy bizonyos területen munkavállalók nagy számát érintik, és különösen akkor, ha ezen területnek a versenyképessége egészében meggyengült, a tagállamok segítsék elő magánvállalatok létrehozását hatékony ösztönzési módszerek alkalmazásával a munkaadók és a munkavállalók képviselőivel való konzultáció útján, hogy gondoskodjanak az illető területen olyan pótlólagos foglalkoztatási lehetőségről, amely a területi fejlesztés átfogó politikáján alapszik.

(2) Az e célból hozott intézkedések magukban foglalhatják:

- (a) a már meglévő vállalatok változatossá tételét vagy új iparágak kifejlesztésének ösztönzését,

- (b) közmunkát vagy más állami beruházásokat, beleértve az állami vállalatok létrehozását vagy bővítését,
- (c) tájékoztatást és tanácsadást az új üzemek részére az alapítási feltételeket illetően,
- (d) olyan intézkedéseket, amelyeknek célja a területet vonzóbbá tenni az új üzemek számára, mint pl. az infrastruktúra javítása vagy kifejlesztése útján, vagy annak útján, hogy gondoskodnak különleges hitel lehetőségekről, időleges szubvenciókról vagy időleges adóengedményekről vagy anyagi előnyökről, mint amilyenek pl. ipari zónák létrehozása,
- (e) elsőbbséget a kormánymegrendelések elosztásában,
- (f) megfelelő erőfeszítéseket, hogy a túlzott ipari koncentrációt ne tegyék lehetővé.

(3) Az ilyen intézkedések legyenek tekintettel a foglalkoztatás jellegére, amelyek az illető régiók vonatkozásában a legkedvezőbbek az erőforrások, a piachoz való távolságuk és egyéb gazdasági tényezők szempontjából.

(4) A különleges bánásmódban részesítendő területek határait azután kell meghatározni, hogy gondosan tanulmányozták a többi, különösen a szomszédos területekre való valószínű kihatásokat.

II. A GAZDASÁGI FEJLETLENSÉGGEL KAPCSOLATOS FOGLALKOZTATÁSI PROBLÉMÁK

8. A hazai takarékoság kiterjesztését és a produktív beruházásoknak a más országokból származó pénzügyi források beáramlása által történő növelését célzó intézkedések a következőket foglalhatják magukban:

- (a) olyan intézkedéseket, amelyek összhangban állnak a Kényszermunkáról szóló 1930. évi Egyezmény és a Kényszermunka megszüntetéséről szóló 1957. évi Egyezmény rendelkezéseivel, és amelyeket a megfelelő minimális munkaügyi normák rendszerének keretében hoztak a munkaadók és a munkavállalók és ezek szervezeteivel való tanácskozás eredményeképpen, hogy a rendelkezésre álló munkaerőt a ritka források minimális felhasználásával alkalmazzák, és hogy meggyorsítsák a tőkeképződés ütemét,
- (b) olyan intézkedéseket, hogy a nem produktív megtakarításokat és beruházásokat átirányítsák olyan felhasználási területekre, amelyek támogatni hivatottak a gazdasági fejlődést és a foglalkoztatást,
- (c) a megtakarításokat kifejlesztő intézkedéseket oly módokon, hogy:
  - (i) csökkentik a nem alapvető fontosságú fogyasztást, megfelelő figyelemmel a szükséges ösztönzők fenntartásának igényére,
  - (ii) megtakarítási programokat, így pl. járulékos társadalombiztosítási és kis megtakarítási programokat hoznak létre.
- (d) olyan intézkedéseket, amelyek kifejlesztik a helyi tőkepiacokat annak érdekében, hogy megkönnyítsék a megtakarítások átalakítását produktív beruházásokra,
- (e) olyan intézkedéseket, amelyek a külföldi beruházásokból származó profitok megfelelő részének az országban történő újbóli befektetését ösztönzik, valamint megakadályozzák a nemzeti tőke kiáramlását olyan céllal, hogy azt a produktív beruházások felé fordítsák.

9. (1) Azon intézkedések, melyek munkaigényes termékek és módszerek ösztönzése révén kiszélesítik a foglalkoztatottságot, magukban foglalhatják:

- (a) a termelés munkaigényes módszereinek támogatását olyan eszközökkel, mint:
  - (i) a modern munkaigényes műveletek hatékonyságának növelésére irányuló tanulmányok,
  - (ii) a munkaigényes technikák kutatása és az ezekről szóló információk terjesztése, különösképpen a közmunkákban és az építkezéseknél,
- (b) adóengedményeket és kedvezményes elbánást az érintett vállalatok import vagy más kontingensei tekintetében,
- (c) a munkaigényes építkezési munkálatok technikai, gazdasági és szervezési lehetőségeinek teljes feltárását (mint pl. többcélú folyóvízfejlesztés, illetve vasutak és országutak építése).

(2) Annak meghatározásánál, hogy egy bizonyos termelési folyamat vagy módszer munkaigényes-e, figyelmet kell szentelni az alkalmazott tőke és munkaerő megoszlására, nem csupán a befejező folyamatok tekintetében, hanem a termelés minden szakaszában, beleértve az anyagok, az energia és más szükséges feltételek termelési folyamatait is; Ugyancsak figyelembe kell venni, hogy mennyire hat ki az illető termék megnövekedett, kínálata részben a munkaerő-keresletre, részben a tőkeigényre.

10. Ezen Ajánlás 27. bekezdésében felsorolt intézkedések kiegészítéseként azok az intézményi rendszabályok, amelyek a vidéki termelési ágazatokban a termelő foglalkoztatás fejlesztését célozzák, magukban foglalhatják az olyan közösségi fejlesztési programok ösztönzését, amelyek összeegyeztethetők a kényszermunkáról szóló 1930. évi és a kényszermunka eltörléséről szóló 1957. évi Egyezmények rendelkezéseivel és amelyek arra utalnak, hogy aktív részvételt biztosítanak az érdekelt személyeknek és különösen a munkaadóknak és munkavállalóknak, valamint szervezeteiknek helyi gazdasági és társadalmi fejlesztési tervek létrehozásában és végrehajtásában, és ezen tervek keretében ösztönözzék azon emberi, anyagi és pénzügyi források felhasználását, amelyek e nélkül felhasználatlanul maradnának vagy nem produktív módon használnák fel őket.

11. A vidéki területek fejlődése érdekében tett, a helyi feltételeknek megfelelő, a helyi munkaerő teljesebb felhasználásának biztosítására irányuló intézkedések az alábbiakat ölelhetik fel:

- (a) nagyobb mérvű helyi építkezési munkálatok szervezése, különösen azoké, amelyek a mezőgazdasági termelés gyors növekedésére irányulnak, mint pl. kis és közepes öntöző és vízlevezető művek építése, raktározási létesítmények, összekötő utak és a helyi közlekedés fejlesztése;
- (b) a földek hasznosítása és a belterjes gazdálkodás;
- (c) munkaerő-igényes művelési módszerek alkalmazása, az állattenyésztés és a mezőgazdasági termelés skálájának növelése;
- (d) az egyéb produktív tevékenységek, különösen az erdőgazdaság és a halászat fejlesztése;
- (e) a vidéki szociális szolgáltatások fejlesztése, különösen az oktatásügy, lakásügy és egészségügy terén;
- (f) a vidéki régiókban az életképes helyi kisipar fejlesztése, így pl. a mezőgazdasági termékek helyi feldolgozása, egyszerű fogyasztási javak gyártása és ezen régiók használatára szolgáló javak termelése.

12. (1) Ezen Ajánlás 5. bekezdése rendelkezéseinek alkalmazása során és figyelemmel a szakképzésről szóló 1962. évi Ajánlás rendelkezéseire, a fejlődésben lévő országoknak erőfeszítést kell tenniük az írástudatlanság felszámolására, és a munkavállalók szakmai képzésének előmozdítására a gazdaság minden szektorában, valamint a tudományos, műszaki és vezető személyzet képzésére.

(2) Különös hangsúly helyezendő az oktatók képzésére, illetve az olyan munkavállalók képzésének szükségességére, akik a mezőgazdaság fejlesztését és korszerűsítését hivatottak előmozdítani.